

ВПЛИВ ЕКЗОГЕННИХ І ЕНДОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА ВИНИКНЕННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ШЛУНКУ ТА 12-ПАЛОЇ КИШКИ

Новик Н.В., студ. 3-го курсу

Науковий керівник – к. м.н., доц. Карпенко Л.І.

СумДУ, кафедра патоморфології

Проблема гострих та хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту досить актуальна в наш час. Хронічний гастродуоденіт і виразкова хвороба - захворювання, які зумовлені порушенням основних регулюючих систем організму, дисбалансом між місцевими чинниками "агресії" і "захисту", порушенням регенерації і пошкодженням гастродуоденальної слизової оболонки. Нозологічна форма гастродуоденальної патології і визначається порушенням регенерації, особливостями морфофункціональних порушень слизової оболонки. Причини, які викликають хронічні захворювання шлунку і дванадцятипалої кишки, можуть бути умовно розділені на екзогенні, ендогенні і інфекційні.

До екзогенних чинників відносяться: харчові отруєння і перенесені кишкові інфекції, тривалі порушення режиму і якості харчування, вживання продуктів, механічно і хімічно подразнюючих гастродуоденальну слизову оболонку. Важливе значення надається недоліку в їжі речовин, необхідних для фізіологічної регенерації і відновлення "залозистого апарату" слизової оболонки, - заліза, вітамінів, мікроелементів, білка. Слід ураховувати, що тривалий або неправильний прийом медикаментів (салицилатів, аспірину, сульфаніламідних препаратів, антибіотиків) призводить до структурних змін у слизовій шлунку та 12-палої кишки.

Серед ендогенних чинників зона найбільше значення надається нервово-рефлекторним діям на шлунок і дванадцятипалу кишку з боку інших уражених органів травлення, жовчного міхура і печінки, підшлункової залози, кишечника. Патологічний вплив реалізується через нервову і ендокринну системи (за принципом зворотного зв'язку), рефлекторно, викликаючи порушення регуляції гастродуоденальної системи, дисбаланс нейропептидів апуд-системи і дискоординації секреторної, моторної функцій шлунку і дванадцятипалої кишки. Нервово-психічні перевантаження викликають порушення механізмів міжсистемних відносин в організмі і розвиток хвороби. Виникає порушення рівноваги чинників "агресії" і "захисту" у гастродуоденальній системі, що призводить до розвитку неспецифічного запального процесу, порушення регенерації слизової оболонки і появи дистрофічних змін, ерозій, виразок.

Сьогодні немає єдиної теорії патогенезу хронічних гастродуоденітів і виразкової хвороби. Вважають, що особливість сучасного періоду полягає у посиленні ушкоджувальної дії на організм людини агентів зовнішнього середовища (психологічних навантажень, екологічного забруднення), у порушенні захисних систем і зниженні стійкості організму до шкідливих чинників ризику для здоров'я. Багато вчених розглядають захворювання шлунково-кишкового тракту як зрив компенсаторно-приспосувальних механізмів організму при антигенному перевантаженні та порушення біологічного ритму різних фізіологічних процесів в організмі.